

AG 32 – Arbetshygien

- Arbetsdokument -

AG 32:s mål är att skapa enhetlighet och sprida information om varuinformationsbladen, detta utan att göra en mall för utformningen av dessa. Detta är ett försök att framställa en rekommendation med förtydligande exempel där man skiljer ut regler från direktivet och ger råd om vilken tilläggsinformation som bör finnas. Nedanstående utkast är format efter de sexton punkterna och insända exempel. **Det är AG 32:s mening att det bör finnas information om svetsröken även i varuinformationen** (info om: belagda och trådelektroder samt verkstadsprimer).

Synpunkter på detta tas tacksamt emot av AG 32 via Mathias Lundin (m.lundin@svets.a.se eller fax 08-679 94 04)

OBS! SENASTE INFÖRDA ÄNDRINGAR ÄR MARKERAT MED DETTA TYPSNITT

Rekommendationer till utformning av varuinformationsblad för tillsatsmaterial vid svetsning

Varuinformation

Tillämpa genomgående – ”ange uppgifter för att förebygga skador”! *Kursiv text återger delar av innehåll ur 4 kap. KIFS 1998:8 (gäller även rubrikerna).* De övriga kommentarerna har diskuterats fram i en grupp med tillsatsmaterial leverantörer samt har tolkats ur Kemi:s ”Allmänna råd” 1998:1.

1. **Namnet på produkten och företaget**

Det handelsnamn eller den beteckning som använts i märkningen skall anges. För ämnen skall desutom det kemiska namn som används i märkningen anges. Namn på tillverkaren, den som till Sverige fört in eller annan som släpper ut produkten på marknaden skall anges. Fullständig adress och telefonnummer skall också anges.

- Innehåll: Företagsadress, telefon,, handelsnamn, produktbeteckning, normbeteckning, godkännanden, svetsmetod. För att underlätta identifiering av ett ämne kan t.ex. ämnets CAS-nummer eller EG-nummer anges (OBS! detta kan nås via en sökmotor på www.kemi.se).
- Telefon där man kan få hjälp (Tips! ”Ring 112 och begär giftinformationscentralen”).
- Man skall ange klassificering om det finns. Lämpliga EN och AWS, i övrigt valfritt.
- Det är ej nödvändigt att ha ett varuinformationsblad per produkt (för att man måste ange produktens namn). Det är upp till var och en att göra ett blad per produkt eller att ange en produktlista där bladet gäller alla produkter på listan.

2. **Sammansättning / ämnenas klassificering**

För beredning skall kemiskt namn på följande ämnen anges med uppgift om deras koncentration och koncentrationsintervall.

a) Ämnen som är hälsofarliga enligt KIFS 1999:3...

b) Ämnen som har hygieniska gränsvärden meddelade med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160) men som inte är hälso eller miljöfarliga enligt KIFS 1999:3...

- Innehåll: Analys, restämnen, uppgifter och innehåll i kärna resp hölje, farliga ämnen med CAS-Nr (OBS! ämnen i den form varan levereras), kemisk beteckning och innehåll (viktsprocent) proportionsvärdesenhet, varningssymbol, R-fraser.
- Om produkten innehåller ämne:
 - ≥ 0,1% med faroklassen *mycket giftig, giftig eller cancerframkallande (med farobeteckningen giftig)...*
 - ≥ 1% med faroklassen *hälsoskadlig, frätande, irriterande, allergiframkallande, cancerframkallande (hälsoskadlig)...*
 - ≥ 5% med faroklassen *måttligt hälsoskadlig.*
- eller ämne med hygieniskt gränsvärde skall detta anges med internationellt erkänd kemisk benämning, företrädesvis benämning från EINECS (får t.ex. inte använda gruppbenämningar som flourider utan måste specificera vilken flourid), max viktprocent, CASnr (bör), farosymbol (kan anges med farokod) och riskfras (utskriven, inte enbart R-nummer!!).
- Tillverkaren gör en bedömning av vad för ämnen som bidrar till produktens farlighet och anger därefter R-fraser och symbol om sådana finns enligt KIFS 1999:3 (CASnr för att säkerställa identifikationen). Chemical Abstract Service, CAS, lista står även i KIFS för de ämnen som är klassade som farliga.
- Vad gäller t.ex. riskfras för Mn – inte farlig i den form som den finns i elektrodhöljet, men höljet kan vara farligt om det går sönder eller dammar. Sunt förnuft – tillverkaren gör bedömningen.

Postadress/Postal address	Besöksadress/Office address	Telefon/Telephone	Telefax	E-mail	Bankgiro
Svetskommissionen				svetskom@svets.a.se	711-2154
Box 5073	Grev Turegatan 12A	Nat. 08-791 29 00	Nat. 08-679 94 04	Web location	Postgiro
S-102 42 Stockholm	Stockholm, Sweden	Int. +46-8-791 29 00	Int. +46-8-679 94 04	www.svets.a.se	53917-1

- Här redovisas ej svetsrök då det endast är fråga om ämnen i den form varan levereras.
 - Man får inte hitta på riskfraser
 - Om ett ämne finns med här betyder det inte att det klassificeras som farligt i den form produkten levereras. Kan vara lämpligt med allmän konsumentinformation.
3. ***Farliga egenskaper***
 Produktens viktigaste farliga egenskaper skall anges tydligt och kortfattat. Informationen skall stämma överens med märkningen men behöver inte upprepa denna.
 - Innehåll: Information om elström, strålning, rök och gaser, värme och brandrisk, mm.
 - **DET ÄR LÄMPLIGT ATT ANGE RÖKGASERNAS SAMMANSÄTTNING HÄR.** Man kan även hänvisa till skyddsatablad som inte är tvunget att tillhandahållas före eller vid leverans
 - **INFORMATIONEN OM RÖKGASERNA BÖR VARA ANGIVNA I PROCENT VID DEFINIERAD STRÖMSTYRKA, SÅ ATT TOTALPARTIKELHALTEN MÄTAS OCH ETT INNEHÅLLET AV ETT ÄMNE KAN BERÄKNAS**
 - Tillämpa genomgående – ”ange uppgifter för att förebygga skador”. Här – värme, strålning, elektrisk stöt, ev svetsrök.
 4. ***Första hjälpen***
 - Innehåll: Vad göra vid besvär – andning, ögonkontakt, hudkontakt
 5. ***Åtgärder vid brand***
 - Inga särskilda metoder krävs. Behöver inte rekommendera t.ex. skum, pulver, CO2 etc
 6. ***Åtgärder vid spill / oavsiktligt utsläpp***
 - Ej tillämpligt
 - Personliga skyddsåtgärder ref till pkt 8.
 - Miljöskyddsåtgärder ref till pkt 13.
 - Saneringsmetoder ref till pkt 13.
 7. ***Hantering och lagring***
 - Innehåll: Ange vad som krävs för säker hantering – tekniska råd.
 - Ex. Hantering – Undvik exponering för svetsrök, strålning, elektrisk stöt, varmt material och damm. Handhas försiktigt för att undvika stick- och skärskador.
 - Ex. Lagring – Håll avskilt från kemiska substanser, t.ex. syror, vilka kan förorsaka kemiska reaktioner.
 8. ***Begränsning av exponeringen / personliga skyddsåtgärder***
 - Innehåll: Hur man skyddar sig mot elström, strålning, rök och gaser.
 - Återigen – tillämpa att ”ange uppgifter för att förebygga skador”.
 - Här har man möjlighet att exemplifiera och rekommendera typer av skydd för andning, händer, ögon, och hud. Med begränsning av exponering menas samtliga åtgärder som bör vidtas under användning för att reducera exponeringen på arbetsplatserna till ett minimum. Informationen bör komplettera den som anges under punkten 7.
 - Ev uppgifter om HGV (**UR AFS 2000:3**). Kontrollparametrar t.ex. gränsvärden. syftar till produkten som sådan inte nedbrytningsprodukter. Finns inga svetsprodukter.
 9. ***Fysikaliska och kemiska egenskaper***
 - Innehåll i tillämpliga fall: Uppgifter om utseende, lukt, pH, kokpunkt, smältpunkt, flampunkt, densitet och löslighet i vatten.
 - Ange om de angivna parametrarna avser enskilda ingående ämnen eller hela beredningen.
 10. ***Stabilitet och reaktivitet***
 - Innehåll: Uppgifter om stabilitet och reaktivitet. Information om förhållanden, material, kemiska produkter, farliga omvandlingsprodukter som bör undvikas.
 11. ***Toxikologisk information***
 Produktens alla hälsofarliga egenskaper skall anges tydligt och mer utförligt än under punkt 3. Både erfarenheter från skador på människa och slutsatser från vetenskapliga försök skall redovisas. De negativa hälsoeffekterna, med symtombeskrivningar, skall anges vid olika exponeringsvägar. Såväl omedelbara och fördröjda som övergående och bestående effekter skall anges. Kortvarig, upprepad och långvarig exponering skall beaktas.
 - Innehåll: Produktens alla hälsofarliga egenskaper skall anges tydlig

- Förklaring och exemplifiering angående kemiska kombinationer som ger hälsorisk (rök). Förklaring av olika symtom.
 - För svetsröken kan man här ange ingående ämnens generella påverkan, ex. "Överexponering för Mn kan påverka nervsystemet", **"SEXVÄRT KROM KAN ORSAKA LUNGCANCER"**. (**FÅR MAN GÖRA SÅ HÄR? – EGNA RISKFRASER?**)
 - **FÖRKLARA ATT ÖVEREXPONERING SYFTAR PÅ ATT ÖVERSTIGA HYGIENISKA GRÄNSVÄRDEN OCH HÄNVISA TILL GÄLLANDE FÖRESKRIFT (AFS 2000:3). (OZON SPECIELLT VID MIG OCH TIG)**
 - **TIPS OM HUR MAN KAN TYDLIGGÖRA EFFEKTER AV RÖKEN KAN HÄMTAS UR SVETSKOMMISSIONENS "FAROR OCH SKYDD VID SVETSNING" DEL 1-4.**
12. **Ekotoxikologisk information**
Produktens uppträdande och fördelning i miljön samt effekter orsakade av produktens inneboende egenskaper och dess tänkta användning skall anges tydligt och mer utförligt än under punkt 3...
- Information om vad som kan hända yttre miljön p.g.a. svetsrök eller restprodukter från svetsning.
13. **Avfallshantering**
- Information om hur skrotning av restprodukter skall utföras. Hänvisning till gällande lagstiftning.
14. **Transportinformation**
INGA INTERNATIONELLA BESTÄMMELSER ÄR TILLÄMPLIGA FÖR DENNA PUNKT
15. **Gällande bestämmelser**
- Innehåll: Hänvisningar till namngivna lagar och direktiv **T.EX. KIFS, AFS SAMT PARAGRAFER I MILJÖBALKEN**
 - Ta informationen från etiketten och skriv den här. "Lämna de uppgifter som skall framgå av märkning". Det finns ingen produkt som är skyddsklassad, så ingen specifik märkning. Castolin och Avesta har med Nickel (R-fras).
16. **Övrig information**
- Information (övrig) som kan vara av betydelse för hälsan, miljön och säkerheten, t.ex.:
 -råd om utbildning
 -rekommenderad användning
 -olämplig eller tillåten användning
 -källor för viktiga data som används vid sammanställningen av varuinformationsbladet.

Exempel på enkla riskfraser:

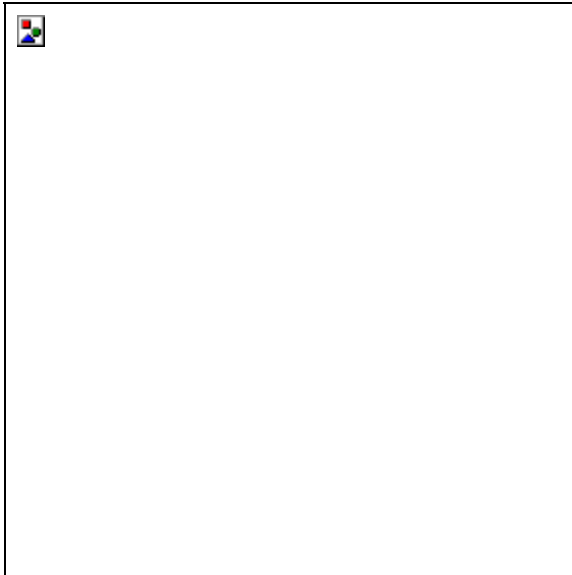
R 20	Farligt vid inandning
R 21	Farligt vid hudkontakt
R 22	Farligt vid förtäring
R 23	Giftigt vid inandning
R 24	Giftigt vid hudkontakt
R 25	Giftigt vid förtäring
R 26	Mycket giftigt vid inandning
R 27	Mycket giftigt vid hudkontakt
R 28	Mycket giftigt vid förtäring
R 29	Utvecklar giftig gas vid kontakt med vatten
R 30	Kan bli mycket brandfarligt vid användning
R 31	Utvecklar giftig gas vid kontakt med syra
R 32	Utvecklar mycket giftig gas vid kontakt med syra
R 33	Kan ansamlas i kroppen och ge skador
R 34	Frätande
R 35	Starkt frätande
R 36	Irriterar ögonen
R 37	Irriterar andningsorganen
R 38	Irriterar huden
R 39	Risk för mycket allvarliga bestående hälsoskador
R 40	Möjlig risk för bestående hälsoskador
R 41	Risk för allvarliga ögonskador
R 42	Kan ge allergi vid inandning
R 43	Kan ge allergi vid hudkontakt
R 44	Explosionsrisk vid uppvärmning i slutna behållare

R 45	Kan ge cancer
R 46	Kan ge ärftliga genetiska skador
R 48	Risk för allvarliga hälsoskador vid långvarig exponering
R 49	Kan ge cancer vid inandning

Farosymboler med farobeteckningar

Den officiella lydelsen av den text som återges här finns tryckt i Kemikalieinspektionens författningssamling (KIFS) 1994:12, omtryckt i 1999:3 och därefter ändrad genom 2000:4 och 2000:6. Beteckningen på den senaste ändringsförfattningen anges med kursiverad stil inom parentes efter varje ändrad paragraf eller bilaga. KIFS 1994:12 omtryckt 1999:3 (Bilaga 2):

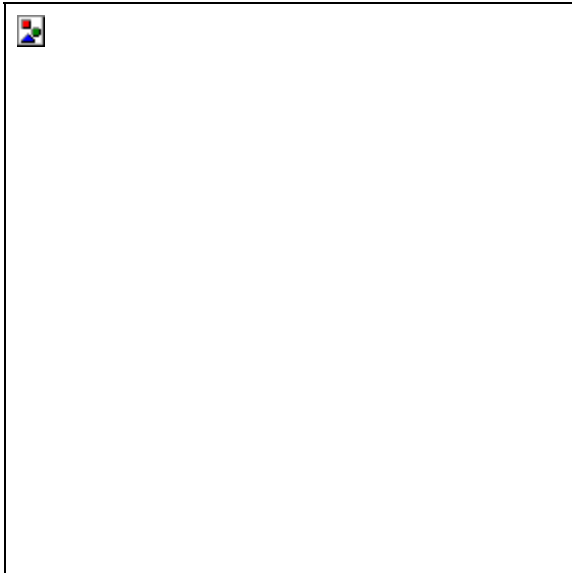
T+	T	
Mycket giftig Xn	Giftig Xi	
N	Irriterande	
Hälsoskadlig		

Miljöfarlig

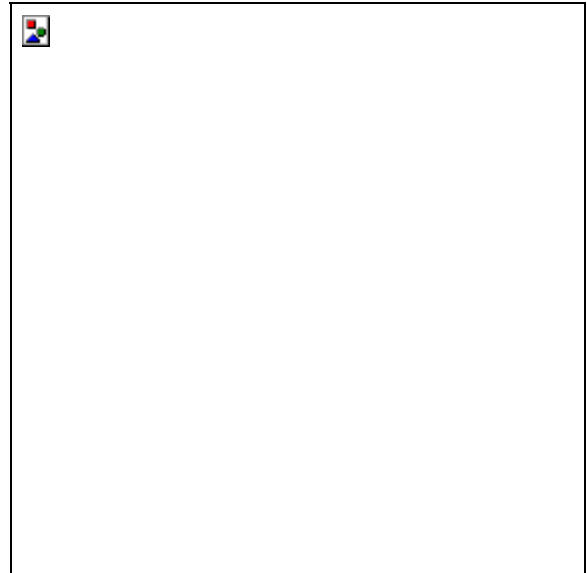
Farosymbolen med den farobeteckning som står under symbolen skall anges tydligt i märkningen. Farokoden ovanför symbolen ingår inte i märkningen.

F+

Extremt brandfarligt

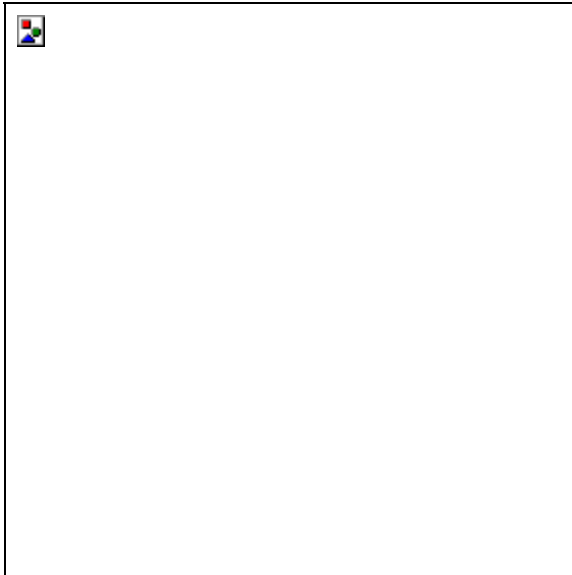
F

Mycket brandfarligt

O

Oxiderande

Sprängämnesinspektionens farosymboler med farobeteckningar. Föreskrifterna som gäller brandfarlighet och explosiva egenskaper publiceras i Sprängämnesinspektionens författningssamling, SÄIFS. (KIFS 1996:5)

/Mathias Lundin, Svetskommissionen AG 32 - Arbetshygien